

Selv mord blant eldre

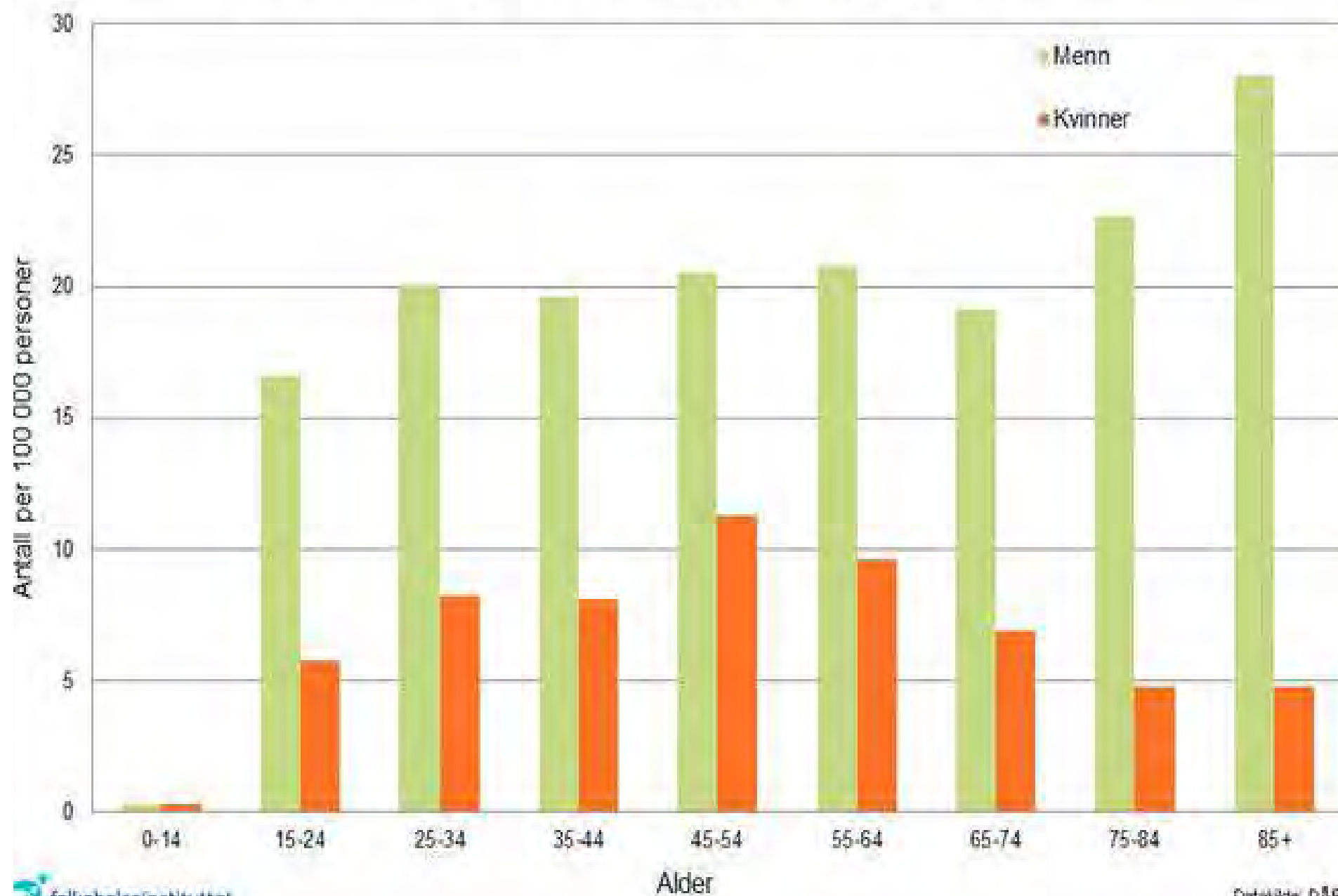
Gudrun Austad
Psykiatrisk sykepleier
RVTS Vest

Eldre og selvmord

1. Hva vet vi om eldre og selvmord?
2. Holdninger til eldres selvmord
3. Hvordan samtale om selvmord?

Antall selvmord per 100 000 innbygger fordelt på kjønn, 2008-2012

Risikofaktorer for selvmord hos eldre

- Tidligere selvmordsforsøk
- Psykisk lidelse (Depresjon, Rusavhengighet, Psykose, Demens i tidlig fase)
- Sosial isolasjon
- Kriser og transisjonsproblemer
- Tap av partner
- Somatisk sykdom
- Eldre menn
- Traumer (barndom)

• Handlingsplan, 2014

Selv mord hos eldre - Typiske trekk

- Sterkt dødsønske
- Lite ambivalens
- ↓ Følelesuttrykk
- Langvarige problemer

Photo: Cristian Newmann, Unsplash.com

- Uttrykker sjeldnere selvmordstanker
- Oppsøker lege av andre grunner
- Bruker sikre, voldsomme metoder
- Lykkes ofte i gjennomføringen av selvmordet

Den typiske selvmordsnære eldre, Kjølseth

- Eldre mann
- Rigid, prestasjonsorientert, vanskelig barndom
- Ikke nødvendigvis deprimert eller psykisk syk, men tap av funksjon og førlighet
- Liten tillit til helsevesen, dårlige erfaringer
- Står ved et veiskille
- Selvmord planlagt og definitivt

Varselsignaler hos eldre

- 50 % hadde varslet
- Varslene førte ikke til tiltak
- Kjølseth og Ekeberg, 2012

Foto: Witizia, Pixabay.com Lisens CC0

Eldre og selvmord

ILDRI
KJØLSETH

GAFFELN DAMM
AKADEMISK

Vi er ikke forberedt
DEBATT: Norge mangler allerede
sykepleiere til eldreomsorg. Og

- Vi er uforber
PRESSET VELFERD: Vi har
høyresida og venstres
omsorgsminister Bjørn

Nå kommer eldrebølgen

Eldreomsorg
Historisk
Eldrebolgen
Eldrebolgen mye
antatt

... svar, m...
... helsefagarbeidere og
... vil det bli.

... en både

Holdninger til eldres selvmord

«Han hadde på en
måte ikke noe liv igjen -
jeg kan godt forstå ham»

Foto: MihaiParaschiv, Pixabay.com

Fastleger - mindre villige til å behandle eldres selvmordstanker

- N-215
 - Mann
 - Deprimert
 - 38/78 år
 - Fabrikkarbeider/pensjonert fabrikkarbeider
-
- Unchaper, 2001

Tiltak 12: Støtte til å utvikle aktiviteter og tiltak for å motvirke ensomhet, passivitet og sosial tilbaketrekning blant eldre

Eldre- og seniorsentra bidrar til å motvirke ensomhet, passivitet og sosial tilbaketrekning blant eldre, og skaper aktivitet og sosialt fellesskap. Helsedirektoratet gir tilskudd til aktiv omsorg og til utvikling av aktiviteter for eldre i eldre- eller seniorsentre. Utviklingen av aktiviteter og tiltak skal skje i et nært samarbeid med pensjonistorganisasjonene og ideelle organisasjoner.

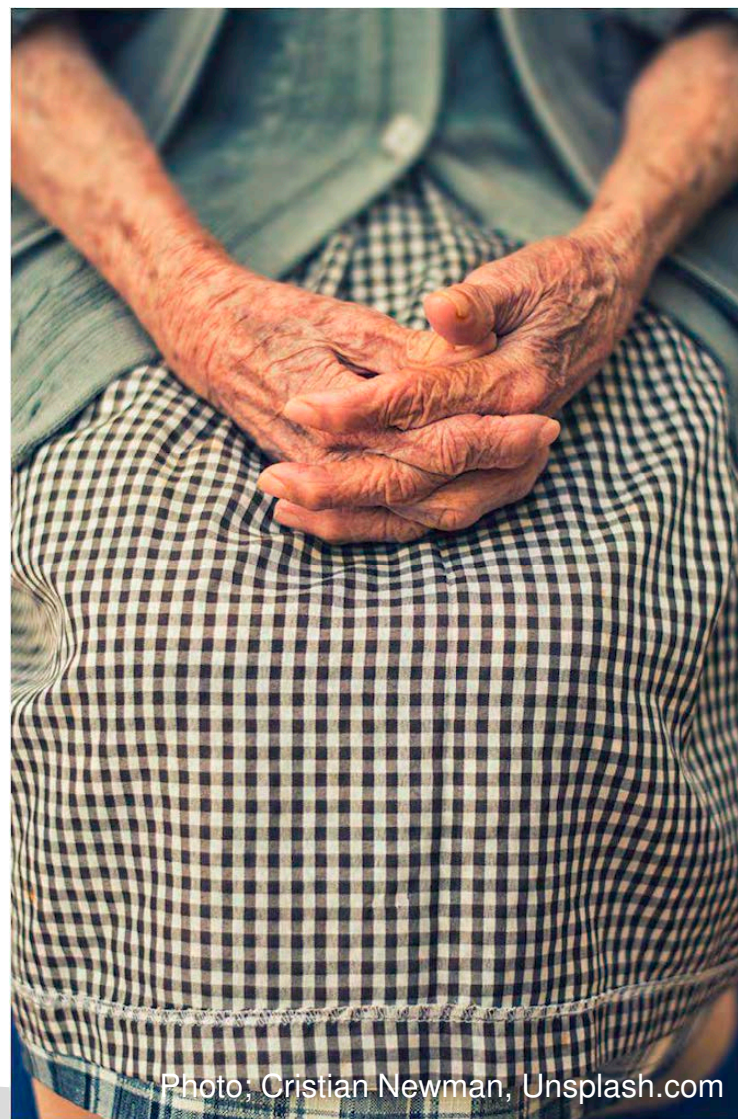
- Ansvarlig: Helsedirektoratet
- Gjennomføring: Pågående fram til 2017

H
av selvmord og selvskading
2014–2017

Helsedirektoratet

Samtalen om selvmord

- Identifiser
- Kartlegg
 - Spør direkte om selvmord
- Avgjør
- Intervener
 - » Veiledende materiell, 2017

Livstrøtte gamle trenger aktiv livshjelp, ikke aktiv dødshjelp

Livet er hellig og ukrenkelig.

MENINGER 25. AUGUST 2015 KL. 9.30 DEL PÅ FACEBOOK

Av Marit Hølland Paulsen,
pensjonist, psykiatrisk sykepleier, lokalpolitiker KrF

Foto: TheArches, Flickr.com

gnad@ihelse.net
www.rvtsvest.no

Nettsteder for litteratur og informasjon

- www.selvsmord.no
- www.rvtsvest.no
- www.leve.no
- www.vivatselvsmordsforebygging.net
- www.kriser.no

Litteraturliste

- Kjølseth I. & Ekeberg Ø. When elderly people give warning of suicide. Int Psychogeriatr. 2012; Sep; 24(9): 1393-401.
- Kjølseth I. Eldre og selvmord, 2014
- Kjølseth I. Når eldre tar sitt eget liv-gjør det noe? Tidsskr Nor Lægeforen. 2015; Feb 24;135(4):346-8
- Helsedirektoratet. Handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading 2014 – 2017.
www.regjeringen.no/pages/38689890/handlingsplan_selvmord_300414.pdf
- Harwood, D.M.J. et al. Suicide in older people: Mode of death, demographic factors and medical contact before death , International Journal of Geriatric Psychiatry 1999
- Uncapher H, Areán PA. Physicians are less willing to treat suicidal ideation in older patients. J Am Geriatr Soc 2000; 48: 188 – 92.
- Veiledende materiell for kommunene om forebygging av selvskading og selvmord, Hdir, 2017